

Zajęcia 4

Pierwiastki XIII grupy układu okresowego

Badanie właściwości fizycznych i chemicznych glinu

Doświadczenie 1. Badanie twardości, wyglądu powierzchni, plastyczności, temperatury topnienia, przewodnictwa elektrycznego oraz stopów glinu (Internet).

Sprzęt laboratoryjny: młotek, piłka do metalu, kombinerki

Wykonanie: Kawalek aluminium chwytemy kombinerkami i uderzamy energicznie młotkiem (badanie wykonujemy na imadle - płytki ceramiczne w tym doświadczeniu mogą popękać) obserwując zmiany kształtu. Obserwacje zapisujemy w notatkach.

Doświadczenie 2. Badanie reaktywności chemicznej

Odczynniki chemiczne: Al, AlCl₃ roztwór, HCl 2M, NaOH 10%, NH₃aq, HNO₃ 2M, HNO₃ stęż, Al₂O₃, płytki do chromatografii z naniesionym Al₂O₃.

Sprzęt laboratoryjny: statyw na probówki, probówki.

Wykonanie:

a. Niewielką ilość wiórków glinu wrzucamy do probówki i dodajemy 2M HCl. Wylot probówki zatykamy palcem i po pewnym czasie zbliżamy do płomienia palnika. Obserwujemy efekt reakcji i piszemy równanie reakcji.

b. Trochę wiórków glinu wsypujemy do probówki i dodajemy około 2cm³ roztworu NaOH. Wylot probówki zatykamy palcem i po około 1 min. zbliżamy do płomienia palnika. Dokonujemy obserwacji i piszemy równanie reakcji chemicznej.

c. Około 0.5cm³ wiórków glinu dodajemy do probówki i nalewamy 2M HNO₃. Po kilku minutach obserwujemy zawartość probówki zatykamy palcem i zbliżamy do płomienia palnika. Piszemy równanie reakcji chemicznej i wyciągamy wnioski.

d. Niewielką ilość wiórków glinu wsypujemy do suchej i czystej probówki następnie wkładamy do statywu i *pod digestorium* nalewamy ostrożnie około 2cm³ stęż. HNO₃. Po kilku minutach obserwujemy zawartość probówki i zapisujemy wnioski.

e. Niewielką ilość Al₂O₃ wsypujemy do probówki zadajemy kilkoma cm³ 2M HCl. Po kilku minutach obserwujemy zawartość probówki zapisujemy równanie reakcji i notujemy wnioski.

f. Niewielką ilość Al₂O₃ wsypujemy do probówki zadajemy kilkoma cm³ 2M NaOH. Po kilku minutach obserwujemy zawartość probówki zapisujemy równanie reakcji i notujemy wnioski.

g. Niewielką ilość Al_2O_3 wsypujemy do probówki zadajemy kilkoma cm^3 H_2O destylowanej
Po kilku minutach obserwujemy zawartość probówki a następnie ogrzewamy do wrzenia.
Wyciągamy i zapisujemy wnioski.

h. Do probówki nalewamy 5cm^3 soli glinu i zadajemy 2cm^3 NH_3aq . Zawartość probówki
dzielimy na dwie połowy. Do pierwszej dodajemy kilka cm^3 2M HCl a do drugiej kilka cm^3
 NaOH . Zawartość probówek dokładnie mieszamy obserwujemy i piszemy reakcje chemiczne.

i. Oglądanie płytek do chromatografii z naniesionym tlenkiem glinu.